

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

122. Petrus Beneficiarius in quadam Civitate hujus Regnis per spatium septem annorum recitavit Officium sine debita attentione, & hoc voluntarie. Quæsitum à me fuit, an teneatur ad restitutionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

contra Religionem ex omissione recitandi, cuius fuit causa propter iniquam detentionem Beneficij; hoc est tantum consequenter, non principaliter, & casu dicitur non constituitur peccatum ex rebus communibus in materia de peccatis, de quibus Dicitur Thomas 1. 2. questione 71. artic. 6. & cum eo communiter Doctores Theologi. Et hæc omnia docet Elcobar à Corro de Hor. Canonic. q. 3. §. 1. num. 42.

RESOL. CXXI.

De Beneficij, qui partes leues in singulis Horis conueniunt, quæ simul sumptæ grauem quantitatem constituunt, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 1. r. 5. Ref. 54. Et ad iterum in ipsam. part. 5. tr. 14. Ref. 47. Sed hic tantum vna Ref. transcribitur.

Affirmatiue respondet Faustus de Horis Canonicis, lib. 2. q. 286. vbi sic ait. Ad restitutionem teneatur qui eodem die in singulis horis vericulos omisit, qui tamen simul sumpti vnam integram horam efficiunt: & ratio est, quia si cuiusmodi omissiones continuantur in ordine ad grauem culpam, ita etiam in ordine ad restitutionem. Sic ille.

Vnum negatiuum sententiam ex neoteris tenet expressè Cetrus Palaus tom. 2. tract. 7. disput. 2. par. 7. num. 6. quia, ait ille, si pro qualibet hora tantum distinctum præceptum latum est, tunc omissiones non coniunguntur cum omissione in Officio alterius diei. Sed adhuc admissio vnicum esse præceptum pro integro officio diei, credo nullam esse obligationem, quia ita est vnum præceptum, vt virtualiter multiplex sit, & obligatio restitutionis singulis horis est adnexa. Vnde si qualibet hora per se sumpta nullam inducit obligationem restituendi, neque illam inducet, quatenus vnicum quoddam Officium constituit. Officium namque indacere non potest obligationem restituendi, nisi partes illius Officij diuim inducerent. Ita Palaus, qui citat Monetam & Filiucium. Vnde puto vtramque sententiam probabilem esse, sed ego magis negatiue adhæreo.

RESOL. CXXII.

Verus Beneficarius in quadam Cuitate huius Regni per spatium septem annorum recitauit officium sine debita attentione; & hoc voluntarie. Quæsumus an sit, an teneatur ad restitutionem fructuum, qui vnica sexcentis superabam? Ex p. 2. tr. 12. Ref. 1.

Relinquendo illam questionem, an recitans officium voluntarie distractus satisfaciat præcepto, dico circa præsentem difficultatem, quod affirmatiue respondent communiter DD. Homobonus de exam. Eccles. part. 1. tract. 4. cap. 5. quest. 40. Guantius in conuen. Rubr. Missal. tom. 1. sect. 1. cap. 6. num. 4. Nauarr. cap. 20. de oratione, num. 32. Gratius de off. aur. part. 1. lib. 2. cap. 51. numero 7. Petrus à Nauarr. lib. 2. capite 2. numero 140. & seq. Vega in summa tom. 1. cap. 128. cas. 20. Suarez in 3. part. tom. 5. disput. 4. sect. 2. num. 26. & de Religione, tom. 2. lib. 4. capite 26. num. 26. Rodri-guez tom. 1. cap. 143. num. 1. Moneta de distribut. part. 2. quest. 2. num. 20. Lorca in part. 2. tom. 2. di-qui. 26. de legib. membr. 2. ad 5. Salas de legib. di-Tom. 111.

putat. 9. sect. 1. num. 24. Squillante de obligationibus Clericorum, part. 1. dubit. 2. 1. num. 42. Fernandez in suo exam. Theolog. moral. par. 3. cap. 13. §. 8. Raphaël de la Torre in part. 3. tom. 1. contr. 9. de Horis Canonicis. Valquez opus. de beneficiis, cap. 4. §. 1. dub. 4. num. 104. & alij quos citat, & sequitur Barbosa in collect. tom. 1. lib. 3. tit. 4. cap. 9. num. 20. & Syluius in 2. 2. quest. 83. art. 3. conclus. 4. Et ratio est: nam, cum attentio sit modus substantialis, non satisfacit quis præcepto Ecclesie, sine attentione recitando, & ideo non dicitur recitasse, qui sic recitat; & sic contra eum. habet locum poena restitutionis, imposita contra non recitantes.

2. Tamen, quia contrariam opinionem censo probabilem esse cum Lessio lib. 2. cap. 37. dub. 18. num. 68. & Azotio, part. 1. lib. 10. cap. 13. question. 8. non imposui onus dicto beneficiario restituendi. Et ita hanc sententiam absolute amplexi sunt, ex neoteris Episcopus Antuerpiensis, Ioannes Maledus in 2. tractat. 10. cap. 2. dub. 4. & Paulus de Layman in Theol. moral. lib. 4. tractat. 1. cap. 5. num. 10. Cardinalis Toletus lib. 2. cap. 12. num. 16. Medina Cod. de orat. quest. 16. Corduba in question. lib. 4. quest. 13. Henricus lib. 9. cap. 2. num. 5. & Cas-tus de lege pœn. lib. 2. cap. 5. Probatur hæc opinio nam, secundum Caietanum, præceptum dicendi Horas distinctum est à præcepto dicendi eas cum attentione: nam præceptum dicendi eas, simpliciter prius fuit latum; postea vero in cap. dolentes, fuit impositum præceptum de attentione. Vnde, qui dicit Horas sine attentione, satisfacit præcepto primo de dicendis Horis; non autem secundo, de dicendis cum attentione. Sed, cum restitutio fructuum sit poena contra beneficiarios omittentes diuinum Officium; ille, qui voluntarie distrahitur recitando officium, illud non prætermittit, licet malè recitet Ergo non tenebitur restituere. Salua semper, &c.

RESOL. CXXIII.

Quidam Sacerdos habebat beneficium curatum cum multis oneribus, vt Missas, &c. & per multos annos multoties reliquit Horas Canonicas; Quæsumus an teneatur restituere in integrum omnes fructus, interim præceptos?

Et in textu huius Resolutionis docetur, quid Episcopus, Parochus, Canonicus, vel Beneficarius teneatur restituere pro omissione in recitatione Officij Diuini cuiuslibet diei.

Et an si contingat, Canonicum Caonicatus gratiam prius, vel absolute lucrari antequam officium diuinum omittat, nihil eius debere restituere? Ex p. 2. tr. 12. Ref. 8.

Sciebam, à quodam Theologo responsum affirmatiuum habuisse, & probabiliter: nam ita tenent Malder in 2. tractat. 10. cap. 2. dub. 4. Lorca in part. 2. tom. 2. disput. 24. de legib. membr. 1. vers. in iure autem Canonico. Suarez de relig. tom. 2. lib. 4. cap. 30. num. 4. Valquez in part. 2. tom. 2. disput. 168. num. 34. & 35. Azotius part. 1. lib. 10. cap. 14. quest. 5. Petrus à Nauarra lib. 2. cap. 20. num. 217. Valentia tom. 3. disput. 6. quest. 2. punct. 10. Squillante de oblig. Cler. part. 1. quest. 3. n. 66. & alij Ratio est: quia in Concilio Lateranensi vltimo, sub Leone X. sess. 9. §. statumus, & in Const. 138. Pij V. decernitur, vt nemo beneficium curatum, aut simplex habes, qui elapsis sex mensibus ab eius consecratione, sine legitimo impedimento Officij diuinum recitare omiserit, pro tẽpore, quo non recitauit, fructus suos faciat; imò eos impedire, tanquam rem iniuste captam;